

په اروپا کی دمیشته افغانانو د تولنو فدراسیون

فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

تطبيق عدالت انتقالی پیش شرط محو فساد و تأمین حاکمیت قانون است!

درین اواخر حلقات معلوم الحال در ولسی جرگه و مشرانو جرگه کمپاین تبلیغاتی فشاربرای معرفی عاجل کابینه را براه انداخته اند. بیم آن میرود که درلیست کاندید-وزیران جدید بازم با نامهای اشخاصی بربخوریم که دست شان بخون مردم ویا فساد گسترده آلوده باشد. کابوس اکثر باشندگان افغانستان اینست که بازم سرنوشت خود را در دست سرمه های آزموده در رژیمهای سه دهه اخیر و آتانی ببینند که بیکارگی و فساد شانرا در دوران سیزده ساله آقای کرزی یکباردیگر به نمایش گذاشتند. البته رئیس جدید دولت از طریق رسانه ها اظهار نمود که خواستار کابینه متخصص، کارا، با پشت کار و جوابده میباشد، اما عدم تطبيق عدالت انتقالی و موجودیت مظنونین در ترکیب تیمهای انتخاباتی اشرف غنی و عبدالله عبدالله امید به تحقق این آرزو را ضعیف میسازد.

عدم پیشرفت در تعقیب جدی و عمیق قضیه کابل بانک هم با عدم تطبيق عدالت انتقالی و موجودیت مظنونین در ترکیب تیمهای انتخاباتی غنی و عبدالله رابطه نزدیک دارد. بطور مثال محمود کرزی و حصین فهیم هر دو از افراد با نفوذ تیم عبدالله عبدالله بودند و از رئیس اجراییه حکومت انتظار حمایت دارند. در عین حال آقای زاخیلوال وزیر مالیة کرزی و فعال تیم انتخاباتی اشرف غنی در عین حال ضامن دوتن از افراد محکوم شده بوده، با همکاری در فرار آنها تعقیب جدی قضیه کابل بانک را در نطفه خفه نمود. اینکه بلاخره منجمد سازی دارائیهای محمود کرزی، حصین فهیم، طاهر ظاهر، غضنفر، غفاردای و شرکتهای ساختگی آنها و همدوسیه های شان نیز شامل فیصله استیناف شدند، بذات خود گامی به پیش محسوب میگردد. اما مردم افغانستان حق داشتند شاهد تطبيق قانون بصورت یکسان و تطبيق مجازات بالای همه چپاولگران دارائی ملی شان باشند. این هدف با فیصله یازدهم نومبر محکمه استیناف برآورده نشده و معلوم نیست فیصله استیناف در مورد متهمین فراری داخلی و خارجی چه فیصله اتخاذ نموده است.

متأسفانه دامنه فساد در افغانستان طی سیزده سال حاکمیت حامد کرزی چنان گسترده شده است که تمام ساحات زندگی اجتماعی ما را تحت الشعاع قرار داده و با سیستم سیاسی درکشور مزج شده است. بطور مثال مقدار اختلاس در قراردادهای وزارت دفاع بنابه ادعای مستند آقای محمد همایون رئیس کمیسیون امور دفاعی ولسی جرگه (مصاحبه هشتم نومبر با طلوع نیوز)، در حدود یک میلیارد دالر در هر سال میباشد. به احتمال زیاد، وزیر دفاع فعلی یعنی آقای بسم الله محمدی که فرد مسؤل و جوابگوی فساد وسیع این وزارت است، ینا به روابط تنظیمی و تعلق اش به تیم عبدالله عبدالله، در مرکز قدرت باقی خواهد ماند. از جانب دیگر در گمرکهای افغانستان بگفته نیویارک تایمز مؤرخ دوازدهم نومبر امسال فساد سرطان سیستم نه، بلکه خود سیستم میباشد. نیویارک تایمز از تحقیقی که در گمرک تورخم انجام داده است، چنین نتیجه گیری میکند که با وصف معیاری ساختن و تجهیز ساختن این گمرک به سیستم کمپیوتری که بمصرف بانک جهانی و ایالات متحده امریکا انجام گردیده، مسؤلین گمرک تورخم راه را برای دزدی دارائی عامه از طریق بازکردن گیت (بعوض گذراندن لاری از ماشین بزرگ اشعه اکس) و دستکاری فورمه ها برای رسانیدن مقدار مالیه به حد اقل باز کرده اند. درین دزدی بزرگ تجار افغان هم سهم دارند. طبق گزارش نیویارک تایمز از هر دالر که اصولاً حق بیت المال است، بطور اوسط ۳۳ سنت به تاجر، ۳۳ سنت به مسؤلین گمرک و صرف ۳۳ سنت به بیت المال انتقال می یابد. شیوه های هار تری هم در گمرک تورخم (وبه احتمال قوی در همه گمرکهای افغانستان) معمول است. در یک قضیه گزارش نیویارک تایمز از گذراندن ۱۸ لاری سنگ مرمر بدون پرداخت مالیه از گمرک تورخم توسط تاجری که ۹۰۰۰ دالر به امر گمرک، ۲۵۰ دالریه بازکننده گیت (گمرک شکن) و ۲۵۰ دالریه برای مامورین که با اشتراک در جعلکاری خیانت به بیت المال را ممکن ساخته اند، خبر میدهد. همه پستهای گمرک که چوکی طلائی نامیده میشوند، سرقفلی دارند که از ۵۰۰۰ دالریه بالا میباشد. گمرکها تحت اثر ریاست گمرکات وزارت مالیه اند. وزیر مالیه یعنی آقای زاخیلوال، اگر بپذیرد یا خیر، از چگونگی اموردین وزارت، مسؤلیت سیاسی دارد و به مردم افغانستان جوابده میباشد. موقعیت آقای زاخیلوال بحیث فرد نزدیک به محمد اشرف غنی، کار اشرف غنی را در مبارزه با فساد به مشکل مواجه میسازد.

اگر سران کنونی دولت و دوستان خارجی شان واقعاً خواستار مبارزه با فساد و تأمین حاکمیت قانون باشند باید با پیاده کردن یک پلان اصلاحات قدم بقدم، ساختارهای سیاسی حامی فساد را اصلاح و تصفیه نمایند. این قدمها را میتوان بطور ذیل خلاصه نمود:

- طرح معیارهای لازمه برای انتخاب کاندید-وزیران. بطورمثال تحصیل در رشته مورد نظر، تجربه کار، ظرفیت رهبری، پاک نفسی، عدم اشتراک در جنگهای داخلی، عدم رابطه با ملیشیاای غیرمسؤل، نداشتن سابقه کاردر رژیمهای سه و نیم دهه اخیر، مظنون نبودن به فساد اداری رابحیث شرط کاندید شدن درکابینه تدوین نموده وبا جدیت تطبیق کنند،
- اصلاح پولیس، خرنوالی و محاکم، قطع دستهای آلوده از اموراین ارگانها،
- غرض برگزاری یک انتخابات پارلمانی واقعی و برای تضمین اینکه درپارلمان آینده بعوض کمیشنکاران، باجگیران مافیائی ونمایندگان کشورهای همسایه، افرادیپاک، با تحصیل ووطندوست درپارلمان راه یابند، قانون انتخابات پارلمانی وکمیونهای انتخابات اصلاح گردند. درین کمیونها بعوض اشخاص غیرمتخصص وابسته به تنظیمها واحزاب، افراد متخصص واز لحاظ سیاسی غیروابسته ودارنده تفکر ملی وفراقومی را تعیین نموده ویه وسیله همچون کمیون متخصص وغیروابسته انتخابات پارلمانی شفاف را برگزار نمایند،
- نشرگزارش هشتصد صفحه ای در مورد جنایات گذشته تهیه شده توسط کمیون مستقل حقوق بشر،
- برون کشیدن برنامه عدالت انتقالی تهیه شده توسط کمیون حقوق بشر ازآرشیف ریاست جمهوری وآغاز به طی مراحل آن.
- ایجاد دورهتعلیمی خاص برای آنده از منسوبین پولیس، خرنوالی و محاکم که درامورمتعلق به محاکمه متهمین به جنایات جنگی به کارگماشته میشوند.
- آغاز به تطبیق عدالت انتقالی.

اجرای مواد فوق بصورت خودبخودی دست مافیای موجوده را از امورکشورکوتاه ساخته فرهنگ احترام به قانون را دربین مردم ترویج میکند و راه را برای حاکمیت قانون درجامعه هموار میسازد.

(کمیته حقوق بشر فارو)